

Setswalle sa Thuto le Thoriso

Sesotho

Khanyisa Mukansi

Setswalle sa Thuto le Thoriso

E ngotswe ke Khanyisa Mukansi
Motaki wa ditshwantsho ke Dale Blankenaar

E fetoletswe ke Mpho Ntaka

Motseng wa Samari, ho ne ho dula lelapa la ha Mafa. Ba ne ba ena le mora ya dilemo di robedi mme a bitswa Thuto. Thuto yena e ne ele moshanyana ya motenya ka mmele hobane a ne a rata dijo haholo.

Dijo tseo a neng a hlile a di rata haholo e ne e le nama ya kgoho e hadikilweng ya KFC, dipompong, ditapole tse hadikilweng le dinomaphodi.

O ne a bitswa ka lebitso la “Mapumpane” sekolong.

Batswadi ba hae ba ne ba mo rata haholo.

Ba ne ba dula ba mo rekela dijo tsohle tseo a di batlang. Kamehla ba ne ba lokela ho mo rekela diaparo tse ntjha ka ha mmele wa hae o ne o ntse o hola ka potlako.

Thuto o ne a boetse a rata ho bina le ho bapala le motswalle wa hae, Thoriso Rantho.

Thuto o ne a na le baholwane ba hae babedi.
Bona ba ne ba sa dule hae ka ha ba ne
ba tswellisa dithuto tsa bona pele kwana
Yunibesiting. Ntate wa Thuto e ne e le Ramotse
wa Masepala wa motseng oo baneng ba dula ho
ona abile a ruile haholo. O ne a ena le dikgwebo
le dikgomo tse ngata.

Thuto o ne a le sehlopheng sa boraro sekolong
se tlase sa Rutehang.

Mme waThuto o ne a etsa bonnete ba hore Thuto o ya sekolong ka mokotlana wa hae wa sekolo le ka mokotlana o monyenyanane o tletseng dijo tseo a diratang.

Bana ba bangata ba ne ba kgalla dijo tsa Thuto hobane di ne di le monate.

Bana ba bangata ba ne ba tseka ho jarela Thuto mokotlana wa dijo molemong wa ho ja le yena.

Motswalle wa Thuto wa sebele eleng Thoriso, o ne a sa kgahlwe ke sena se etswang ke baithuti ba bang ho Thuto.

Thoriso e ne e le moshanyana ya bohlale abile a thotse haholo.

O ne a sa rate dijo mme mmele wa hae o ne o itekanetse feela jwaloka wa dithaka tsa hae.

Thoriso o ne a thabela ho bina le Thuto ha ba le mmoho le ho mamela dipale tseo a neng a mo phetela tsona.

Bobedi bona bo ne bo dula bo sebedisana ebile ba utlwelana bohloko ka dinako tsohle.

Thuto o ne a ena le tlwaelo ya ho jella ka phaposing ha titjhere e ntse e ruta le hona ho ngola letlapeng. Sena se ne se etsa hore a diehe ho qeta mosebetsi wa hae wa ka phaposing.

Bashanyana ba neng ba kgathatsa ka phaposing ba ile ba mmolella hore a seke a kgathatseha ka dithuto tsa sekolo, ka ha thuto ke ya batho ba hlokang e bile ba sa rua malapeng a bo bona.

Ba ba neng ba ne ba batla ho ja dijo tsa hae ba mmolella hore ba tla mo ngolla mosebetsi ha feela a ka bafa dijo.

Thuto o ile a tlwaela hore mosebetsi wa hae o etswe ke bana ba bang ka phaposing.

Thoriso ha a ka a amohela dikgothalletso tse mpe tse neng di etswa ke baithuti ba bang ho Thuto. O ile a nyatsa seo baithuti ba na ba bashanyana ba neng ba ena le merero ya bona ya bolotsana ho motswalle wa hae.

Bashemane ba na ba ile ba bolella Thoriso hore Thuto ke sethothonyana mme ha ho letho leo a ka le etsang.

Ba ile ba tshepisa Thoriso hore ba tla mo otlala ho fihlela a ruruha jwaloka motswalle wa hae Thuto ha a ka leka ho fetola boemo bona le leano la bona ka Thuto.

Ba ile ba boela ba mo tshosa ka hore o tla ba tseba hantle haeba a ka ba tlaleha ho titjhere kapa ho Mosuwehlooho wa sekolo.

Thoriso o ne a ba tshaba haholo empa le ha ho le jwalo o ile a bolella Nkgono wa hae ka se etsahalang ho Thuto sekolong ka pelo e bohloko.

A hlaloseisa Nkgono hore o kgathatsehile haholo ka lebaka la hore Thuto salletse morao dithutong tsa hae.

Nkgono wa Thoriso e leng Nkgono Nthati o ile a nka qeto ya ho etsa ho hong ka seo a se utlwileng ho tswa ho Thoriso. O ile a ya ho Mme Mafa e leng Mme wa Thuto ka boikokobetso ho hlahisa taba ena.

Ka bomadimabe sena se ile sa halefisa Mme wa Thuto. O ile a omanyana Thoriso le nkgono wa hae ka ho batla ho hulanya lebitso la ngwana wa Ramotse Mafa seretseng. A supa ha Thuto e le ngwana ya bohlae wa bona, ya tlamehang ho kena sekolo toropong le bana ba barui ba tshwanang le ena.

Mme wa Thuto o ile a boela a hlalosa hore mora wa hae ha a tshwanela ho ba sekolong se le seng le bana ba batho ba futsanehileng jwaloka Thoriso.

O ile a ikana ka hore o tla bolella Ramotse hore mora wa bona o kotsing sekolong. A be a kope hore Thuto a fetsetswe sekolong sa Sunshine se ka toropong.

Mme wa Thuto a tswela pele ho bolella mosadimoholo hore a tswe ka tlung ya hae kapele abile a motshepisa hore o tla letsetsa mapolesa haeba a ka boela a beha leoto ha hae moo.

Mosadimoholo o ile a batla a wela fatshe ha Mme Mafa a ntse a otlanya lemati.

Nkgono Nthati o ile a kgutlela hae a utlwile bohloko haholo ka tsela eo Mme wa Thuto a buileng le yena ka teng. O ile a hlapanya hore Mofumahadi Mafa o ntse a mo hlolla ho hong letsatsing leo.

Nkgono a hlokomela hore Mme wa Thuto ha a na ponelopele ka bophelo ba mora wa hae jwaloka motho a moholo.

Nkgono wa Thoriso o ile a hlapanya hore ho na le se tla etsahala hore Mofumahadi Mafa a kwenye mantswe ao a hae. Thoriso o ne a maketse ebile a utlwisitswe bohloko ke hore motswalle wa hae o tla tloswa sekolong sa Rutehang.

E ne e se e le nako e telele Mofumahadi Mafa a batla ho tlosa Thuto sekolong seo sa Rutehang ho mo isa sekolong se ka toropong sa Sunshine.

O ne a lakatsa eka Thuto le yena a ka bua Senyesemane jwaloka bana bao ba kenang sekolo sa Sunshine, bao batswadi ba bona ba ruileng jwaloka bona. O ne a tshaba ho bolella molekane wa hae takatso ena ya hae.

Ditaba tseo nkgono wa Thoriso a mo fliseditseng tsona tsa etsa hore morero wa hae o etsahale ha bonolo. Ha a aka a hlotse a senya nako a letsetsa molekane wa hae mohala mme a bua seo a se tsebisitsweng ke nkgono wa Thoriso, hore Thuto o ne a le kotsing sekolong sa Rutehang.

Sena se ile sa etsa hore Monghadi Mafa a nke kgato ka potlako le ho ya ho mosuwehlooho wa sekolo sa Sunshine ho ya batlela mora hae sekgeo sa ho kena sekolo moo.

Hanghang Thuto a floswa sekolong sa Rutehang ho ya batlelwa sekgeo sekolong sa Sunshine se ka toropong.

Ntate wa Thuto hammoho le Mme wa hae ba ile ba ya ofising ya mosuwehlooho wa sekolo sa Sunshine, Monghadi Smith. Yena o ile a sheba raporoto ya kotara ya pele ya Thuto yaba o sisinya hlooho.

O ile a ba bontsha hore matshwao a Thuto a puo ya Senyesemane le dipalo a tlase haholo mme ha a fihlelle ditlhoko tsa sekolo sa hae.

Mosuwehlooho wa sekolo sa sunshine o ile a ba hopotsa hore thuto ya hae ya Senyesemane sekolong e lokela ho ba le matshwao a hodimo ka ho fetisisa kaha e sebediswa dithutong tsohle.

A boela a bontsha batswadi ba Thuto hore jwaleka mosuwehlooho wa sekolo o tlameha ho boloka maemo a tshebetso ya sekolo sa hae a le hodimo.

O ile a supa le ho ba bolella hore o maswabi, kahoo he, ha a kgone ho amohela Thuto sekolong sa hae.

Sena se ile sa etsa hore Mofumahadi Mafa a lle ka mokgwa o sa laoleheng a bolela hore ho molemo hore a shwelle ofising eo.

Sena se ile sa tshosa Monghadi Smith haholo. Ka potlako o ile a ba kopa hore ba lefelle ditefiso tsa sekolo bakeng sa dikotara tse tharo le ho rekela Thuto diaparo tse ntjha tsa sekolo sa Sunshine.

O ile a makala ha Monghadi Mafa a moleboha mme a tshepisa ho lefa ditefello tsohle tse hlokehang.

Mosuwelooho wa sekolo sa Sunshine o ile a re ba tle le Thuto letsatsing le hlahlamang.

O ile a imoloha haholo fela ha ba tswa ka ofising ya hae.

Ka letsatsi le hlahlamang Thuto o ile a apara diaparo tsa sekolo tse ntjha, tsa sekolo sa Sunshine, eleng borikgwe bo boputswa, hempe e tshehla, tae e tala e nang le metsero e mesehla le dieta tse ntsho ka mmala.

Monghadi Mafa o ile a isa Thuto sekolong sa Sunshine ka koloi ya moetso wa Mercedes Benz, e ntjha e kgubedu hammoho le mofumahadi wa hae. Thuto o ne a thotse feela ha Mme wa hae a ntse a bua a thabile ka koloing.

Thuto o ile a amohelwa ka matsoho a mofuthu ka phaposing ya hae ke titjhere ya Mme e mosweu. O ile a fumana hore baithuti ba ne ba sa petetsana ebile ba se bangata. Moithuti e mong le e mong o ne a dutse a le mong.

Thuto o ne a sa tsebe le moithuti a le mong ka phaposing eo a neng a kena ho yona. Mona le mane a bona baithuti ba makgowa. Phaposi ya borutelo e ne e le ntle ebile e hlwekile e na le tsohle tse lebeleletsweng sehlopheng seo a se etsang.

O ile a boela a fumana setulo, tafole le dibuka tse ntjha tseo a di lokiseditsweng.

A iphumana a lahlehile mme a labalabela ho kgutlela sekolong sa hae sa kgale e leng Rutehang.

E ne e le nako ya thuto ya dipalo mme baithuti ba ne ba ntse ba ikgopotsa mosebetsi bakeng sa kotara ya pele.

Thuto o ile a makala ha a bona baithuti ba bula dibuka tsa bona ba qala ka ho ngola ntle le ho susumetswa ke titjhere.

Titjhere o ile a ya ho yena mme a phetla buka ya hae, a mo hlaloseisa ka Senyesemane seo a neng a lebelletswe ho se etsa.

Thuto ha a ka a utlwa kapa hona ho utlwisisa seo titjhere a neng a se bua. O ne a lakatsa eka a ka hlaloseiswa ka Sesotho.

Baithuti ba bang ba ne ba kgeleletse ba etsa mosebetsi wa bona wa sekolo ka bolokolohi mme ba makaletse Thuto ya neng a sokola ho ngola.

O ile a boela a qala ho ikutlwa a lapile haholo, sena se ile sa latelwa ke lerata le leholo le tswang ka mpeng ya hae.

Baithuti ba ile ba reteleha mme ba mo tsheha ba sa kgaotse. T itjhere o ile a ba kgalemela ka matla, a boela a kopa hore ba romele dibuka tsa bona ka pele.

Thuto ha a ka a qeta le palo e le nngwe feela.
Sena se ile sa latelwa ke thuto ya ho bala
Senyesemane moo moithuti ka mong a neng a
lokela ho balla hodimo.

Thuto o ile a makala ha a utlwa dithaka tsa hae
di bala jwaloka dibui tsa Senyesemane tseo
a neng a sa kgone le ho di utlwa ka lentswe le
phahameng.

Qetellong o ile a kgaleha mme a tsoswa ha e le
nako ya kgefutso le ho ya bapala kantle.

Thuto o ne a sa kgone ho ja dijo tsa hae nakong
ya kgefutso. O ile a kgona ho nwa senomaphodi
sa hae feela.

O ne a hopotse ho ba le Thoriso motswalle wa
hae. Ka mora kgefutso a ya sehlopheng sa
basotho se neng se rutwa ke Mofumahadi Baloi,
moo le teng a ne a sokola hape ka ho bala le
ho ngola.

Beke kaofela, o ile a iphumana a ena le
mosebetsi o mongata o sa feleng mme ho ne ho
se na motho ya ka mo thusang ka mosebetsi oo.

Batswadi ba hae ba ne ba tshwarehile ke dikgwebo tsa bona le ditaba tsa setjhaba. Ba ne ba sa kgone le hoba le monyetla wa ho sheba tshebetso ya mora wa bona ya sekolo hore e ntse eya jwang.

Tshebetso e mpe ya Thuto e ile ya tlalehwa ho Mosuwehlooho wa sekolo ya ileng a bitsetsa Monghadi le Mofumahadi Mafa kapelenyana ofising ya hae.

Batswadi ba Thuto ba ile ba makala ha ba utlwa ka taba ena.

Mosuwehlooho wa sekolo o ile a ba hlaloseisa hore tsebo ya Thuto ke e lekanang le ya moithuti wa sehlopha sa pele sekolong sena sa Sunshine.

Mosuwehlooho o ile a hlalosa le ho etsa ditshisinyo tse latelang tsa sekolo: ho bua le Thuto ka Senyesemane lapeng ka dinako tsohle, ho mo tshehetsa le ho hlahloba mosebetsi wa sekolo kamehla, ho mo thusa ho bala le ho ngola, ho fumana moithuti ya ka mo thusang ka mosebetsi wa sekolo, ho ya dithutong tsa flatsetso tsa ho lokisa le ho ngola ditlhahlobo ka Labohlano le hore Thuto o lebelletswe ho bontsha tswelopelo le boikitlaetso nakong ya kgwedi kapa ho kgutlela Rutehang.

Monghadi Mafa o ile a tshepisa ho etsa tseo ka hohlehohle.

Ha beke ya bobedi e qala ho ile ha bonahala hore Thuto o fokotse.

O ile a lla a bolella mme wa hae hore ha a sa batla ho ya sekolong sa Sunshine. Ntate wa hae o ile a tla ka ditaba tse tswang sekolong tseo di ileng tsa tshosa Mme wa hae a be a nahana hore o a lora.

Mme wa Thuto o ile a lla ha bohloko mme a nahana ka seo batho ba tlang ho se bua ka yena le hore lelapa la hae e ne e tla ba setshehisa motseng ona wa Samaria.

O ile a llela molekane wa hae hore a rarolle taba eo. Monghadi Mafa o ile a sheba ditlhoko tsa sekolo bakeng sa ho thusa Thuto. A fumana hore ho tla ba thata ho fumana moithuti ya ka thusang Thuto dithutong tsa hae.

Ka potlako a hopola Thoriso, motswalle wa Thuto. O ile a etsa qeto ya hore ho ka ba bonolo ha a ka isa Thoriso a ilo kena sekolo le Thuto mane sekolong sa Sunshine.

A kgathatswa ke ho bona Thuto le Mohatsae ba lla eka ho na le lefu ka lapeng. O ile a ba tshepisa hore o tla sebedisa matla a hae ho rarolla taba eo.

Monghadi Mafa o ile a ya ho nkgono Nthati ka tshepo ya hore bothata bona bo tla rarolleha.

Nkgono Nthati o ile a makala ha a bona koloi ya Ramotse Mafa e emisa ka pela ntlo ya hae. O ne a se a utlwile hore Thuto o fetiseditswe sekolong sa Sunshine se ka toropong moo ho kenang makgowa.

Nkgono a ipotsa hore naa ebe ke eng se tlisang Monghadi Mafa ntlong ya hae. A ipotsa dipotso tse ngata mabapi le se neng se mo tlisa ho yena.

Monghadi Mafa o ne a rerile hore Thuto o batla ho bona Thoriso. O ile a hlalosa ha Thuto a sitilwe ho tla le yena ka lebaka la mosebetsi o mongata wa sekolo. Sena se ile sa thabisa nkgono Nthati haholo.

Ha e sale Thuto a floha Rutehang, Thoriso o ne a dula a sa thaba mme a shebahala a kula. O ne a boleetse nkgono hore o hopotse motswalle wa hae Thuto.

Nkgono o ile a bolella Thoriso hore a ka ya ho ya bona motswalle wa hae ha feela a tsamaya le yena. Hamorao ba kena koloing ya Monghadi Mafa mme ba leba ha hae.

Ha ba fihla, ba ile ba fumana Mme Mafa ya neng a bonahala a robehile pelo.

Ka ho panya ha leihlo, bashemane ba tlola, ba akana; mme ba bina ka thabo mmoho jwaloka ka ha ba ne ba tlwaetse.

Ba ile ba tshwarana matsoho mme ba mathela ka kamoreng ya Thuto.

Ha morao Monghadi Mafa o ile a ba fumana ba tshwarane le dibuka tsa Thuto. Thoriso o ne a ntse a hlalosetsa Thuto mosebetsi o boima ho yena. Yaba o tshwara bashanyana ka bobedi mme a bososela.

Ka mora tseo tsohle, Ntate Mafa o ile a kopa bashanyana hore ba nwe tee le bona. Nkgono o ile a makatswa ke kopo ya Monghadi Mafa, fela ha a ka a hana.

Nkgono o ile a dumela hobane a ne a bona hore bana ba mametse taba eo, ka hona, ba ne ba sa batle ho ba swabisa kaha ba ne thabelane ka mora nako e telele ba sa bonane.

Ditaba tseo di ne di thabisitse bashanyana bana haholo. Mme Mafa o ile a ema, a haka Nkgono Nthati mme a mo leboha.

DITEBOHO

E ngotswe ke

Khanyisa Mukansi

Motaki wa ditshwantsho ke

Dale Blankenaar

Mohlophisi 1

Pandelani Claudine Rambau

Mohlophisi 2

Deborah Shilenge

Mohlophisi 3

Rebecca Maluleke

Moqapi

PixelPing Design

Mofetoledi

Mpho Ntaka

Mosireletsis wa Boleng

Matebogo Makhutle

ISBN 978-0-638-00834-0

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

